37e Jaargang No. 17492

Zaterdag 11 Mei 1940

Uitgave Laurens Coster, Maatschappij voor Courant-Uitgaven en Algem. Drukkerij N.V. Bureaux: Groote Houtstraat 93, bijkantoor Soendaplein 37. Postgiro-dienst 38810. Drukkerij: Zulder Buiten Spaarne 12. Telefoon: Directie 13082 Hoofdred 15054, Redactie 10600, Drukkerij 10132, 12713. Administratie 10724, 14825. Soendaplein 12230.

Haarlem's Dagblad

Verschijnt dagelijks, behalve op Zon- en Feestdagen

Directie: P. W. PEEREBOOM en ROBERT PEEREBOOM

Hoofdredacteur: ROBERT PEEREBOOM

Abonnementen per week f 0.25, per maand f 1.10, per 3 maanden f 3.25, franco per post f 3.55, losse nummers 6 cent per ex. Advertentiën: 1-5 regels f 1.75, elke regel meer f 0.35 Reclames f 0.60 per regel Regelabonnementstarieven op aanvraag. Vraag en aanbod 1-4 regels f 0.60, elke regel meer f 0.15. Groentjes zie rubriek.

Strategische overval der Duitschers mislukt

In Oorlog.

Wij zijn in oorlog en het besef wat dat beteekent dringt met het uur dieper tot ons allen door. Sinds dit werkelijkheid werd, in den prillen Vrijdagmorgen toen het gedreun van vliegtuigen en het geknetter van mitrailleurs ons wekte is er veel gebeurd, heeft een stroom van indrukken en gewaarwordingen ons bevangen, hebben wij allen gevoeld dat een crisis in ons leven is aangebroken. Wij weten niet wat daar de uitkomst van zal zijn. Wij weten niet hoe lang deze spanning en de onzekerheden, die dit alles meebrengt, zullen voortduren. Wij moeten afwachten wat het lot zal zijn van zoovelen, die ons na zijn.... en wat ons eigen lot. Maar wel hebben wij reeds ontdekt dat het weerstandsvermogen de energie en de zelfbeheersching die het Nederlandsche volk in het verleden vele beproevingen met moed en vastberadenheid hebben doen doorstaan, geenszins verminderd zijn. En dat is een machtige zekerheid.

De woorden van H. M. de Koningin, de communiqués van de regeering, de eerste dagorder van den opperbevelhebber hebben ons gisteren geïnspireerd. Wij hebben vernomen dat onze weermacht verbeten stand houdt en de uitvoering van de Duitsche plannen heeft belet. Diens strategische doel, de overrompeling van Nederland, is mislukt. Ook hebben wij allen kunnen waarnemen dat de overheidsorganen, zoowel de burgerlijke als de militaire, met groote zekerheid en doeltreffendheid hun taak verrichten.

In deze omstandigheden, in zulk een crisis, ontdekt de mensch ook voor zichzelf dat hij over groote reserves aan energie en moed beschikt. De mensch kan ontzaglijk veel verwerken en doorstaan. In tijden waarin het hem goed gaat, waarin hij maatschappelijk welvarend is en vele genietingen des levens hem geworden, schijnt dat wel eens anders. Want dan groeien kleine ergernissen, kleine zorgjes en teleurstellingen tot groote gebeurtenissen in zijn leven aan, een lichte ongesteldheid slaat hem of haar uit het veld en de gedachte, al dan niet uitgesproken, welt op: „Ik heb niet veel weerstandsvermogen, ik kan eigenlijk niet veel hebben". Maar komen de groote moeilijkheden en beproevingen, dan blijkt dat heel anders te zijn. Zij vagen de nietigheden weg. De groote zorg, het groote gevaar, tijdertijd met huivering als een mogelijkheid overdacht, die men maar liever zoo snel mogelijk vergat, blijken zeer wel te dragen. Men is veel sterker dan men dacht. Men voelt dat men over een groote stille reserve beschikt heeft, waarop men nu met succes een beroep doet. En dat men zelfs een glimlach kan toonen en over een merkwaardige kalmte beschikt.

Al die dingen ontdekken nu talloozen voor zichzelf. En ook, dat er een algemeene toenadering ontstaat onder menschen die elkaar niet of nauwelijks kennen. De gemeenschappelijke beproeving vereent en dat helpt allen, want de gezamenlijk gedragen zorg wordt lichter. Wij voelen dat overal goede wil heersht, dat ieder weet dat de ander dezelfde last torst, dat de samenwerking op den deugdelijksten grondslag mogelijk is.

Uit andere deelen der wereld komen blijken van sympathie en van verontwaardiging over de wandaad, jegens ons volk en ons land gepleegd, tot ons. Die aanvaarden wij dankbaar maar zonder verwondering. Nederland had niet anders verwacht. Het kan zich slechts verbazen over de Italiaansche dagbladpers, die „geen commentaar" heeft gegeven. Temeer verbazen omdat de Italiaansche kroonprinses Marie José een Belgische prinses is, de zuster van Koning Leopold III, de eenige dochter van Koning Albert, wiens land in 1914 ook al door een Duitsche invasie overwoekigd werd. Wij weten hoe buitengewoon populair haar gemaal, de kroonprins, en zij bij het Italiaansche volk zijn, dat hun auto met bloemen pleegt te bestrooien als zij zich vertoonen. H. M. de Koningin heeft een beroep op Z. M. den Koning van Italië gedaan en daarin herinnerd aan de nobele tradities van het huis van Savoye. Wij kunnen ons niet voorstellen dat dit beroep onverhoord zal blijven.

Voor het eerst sinds ik met die rubriek aanving, nu dertig weken geleden, verschijnt er vandaag geen Journaal van de Week. Ik heb dat ditmaal overgeslagen omdat het overbodig schijnt te herinneren aan gebeurtenissen, die ons allen versch in het geheugen liggen, terwijl bovendien de historie van de week pas gisteren een geheel nieuw hoofdstuk heeft aangevangen. Pas gisteren! Hoe is het mogelijk dat wij nog maar anderhalven dag in oorlog zijn. Het schijnt al zooveel langer.

Het was Dinsdagmiddag toen plotseling alle verloven werden ingetrokken, ook de zakenverloven. Daaraan terug te denken geeft ons ook weer het besef van groote zorg, van efficiency, bij degenen die ons leiden en aanvoeren. Zij zijn bijtijds gewaarschuwd geweest. De groote gebeurtenis der week in het buitenland was de politieke crisis in Engeland. En daaraan moet ik nog even herinneren, omdat gisterenavond het bericht kwam dat Neville Chamberlain als premier is afgetreden en opgevolgd door Winston Churchill. Chamberlain blijft lid van het oorlogskabinet. Churchill heeft in de huidige omstandigheden de zittende ministers gehandhaafd, terwijl hij de noodzakelijke maatregelen treft voor de herziening der regeering, waarin nu ook de oppositie zal worden vertegenwoordigd.

Onze ministers van Buitenlandsche Zaken en Koloniën zijn gisteren per vliegtuig naar Londen gegaan om het contact met onze machtige bondgenooten te bespreken. Wij hopen allen en verwachten trouwens ook allen dat alle hulp van die zijde in alle vormen, waarin daaraan behoefte bestaat, ons zal

Vliegvelden door de Nederlandsche troepen heroverd

Veertien toestellen buit gemaakt

Het legerbericht van het Nederlandsch opperbevel van 10 Mei 1940, no. 3, luidt:

Uit een verklaring van een gevangen genomen Duitschen vliegerofficier is gebleken, dat de Duitsche legerleiding tot hedenmorgen haar eigen oficieren niet heeft durven inlichten omtrent de voorgenomen schending van de door Nederland naar alle zijden even streng gehandhaafde neutraliteit.

In tegenstelling met de berichten van het Duitsche opperbevel, waarin wordt ontkend, dat 70 Duitsche vliegtuigen door ons zijn neergeschoten, is thans te melden, dat dit aantal is gestegen tot boven de honderd, terwijl bovendien op een der door de Nederlandsche troepen heroverde vliegvelden veertien vijandelijke vliegtuigen onbeschadigd in Nederlandsche handen zijn gevallen.

Op een na alle door de Duitschers tijdelijk bezette vliegvelden zijn thans weder in ons bezit.

Een nieuwe, lage schanddaad werd door Duitsche troepen begaan, toen de commandeerende Duitsche officier Hohendorff de gevangen genomen Nederlandsche bezetting van een vliegveld dreigde te zullen afmaken, indien dit vliegveld onder artillerievuur genomen zou worden.

Het tweede legerbericht van het Nederlandsche opperbevel, hetwelk Vrijdagmiddag om 3.20 uur werd uitgegeven, luidde:

Nederlandsche grenstroepen bieden verbitterd weerstand aan IJsel en Maas.

Ondanks krachtige Duitsche aanvallen, handhaven onze troepen zich in Delfzijl.

Vier Duitsche pantsertreinen zijn buiten gevecht gesteld, waarvan één tegelijk met de spoorbrug bij Venlo in de lucht vloog.

Bij luchtaanvallen op onze vliegvelden en bij landingspogingen in het binnenland, zijn tenminste 70 Duitsche vliegtuigen neergeschoten. Zwakke in het binnenland gelande vijandelijke afdeelingen trachten zich te handhaven, doch worden door onze troepen met verbetenheid aangevallen.

Van verschillende plaatsen wordt gemeld, dat Nederlandsche krijgsgevangenen door Duitschers als dekking worden gebruikt.

's-GRAVENHAGE, 10 Mei. — Hare Majesteit de Koningin heeft mij opgedragen aan het Nederlandsche Leger Haar hooge tevredenheid te betuigen over de wijze, waarop de Nederlandsche troepen zich tegen den schender van onze neutraliteit verzetten. Hierdoor kan de strategische overval van den vijand als mislukt worden beschouwd. In alle deelen van het land houden onze troepen, voor zoover hun opdracht hiertoe leidde, verbeten stand en treden zij den vijand, waar noodig zelfs onversaagd en met succes tegemoet, de uitvoering van diens doeleinden vernietigend.

De flinke houding onzer troepen weerspiegelt zich in de stemming van ons volk, die van vastberaden rust getuigt.

De Generaal, opperbevelhebber van land- en zeemacht,

WINKELMAN.

Allen commandanten wordt hierbij opgedragen de troepen mededeeling te doen van deze dagorder.

Ook hedenavond verduistering.

Ook aan achterzijde van uw huis geen lichtuitstraling.

De verduistering, die Vrijdagavond in Haarlem en de omliggende gemeenten werd toegepast, is over het algemeen zeer wel geslaagd. Alleen blijkt het, dat men er zich hier en daar niet genoeg rekenschap van geeft, dat men niet verduistert voor voorbijgangers op den weg, maar voor piloten uit de lucht. Het is dus niet voldoende de voorzijde van het huis voor licht af te schermen, men moet dit ook aan de achterzijde en zijkanten doen. Vooral moet men er goed op letten geen licht aan te steken wanneer men zich in de gang begeeft of naar den zolder gaat. Ook het kleinste lichtschijnsel uit een zolderraampje brengt niet alleen gevaar voor U zelf mee, doch ook voor anderen. Denkt er dus aan: vanavond geen lichtuitstraling. Bovendien wordt er nog eens aan herinnerd, dat niemand na donker (ongeveer 8 uur) zonder noodzaak op straat mag zijn.

In het Haarlemmerhoutpark zijn in den afgeloopen nacht door een technisch defect verschillende gaslantaarns gaan branden. Door de militairen werden deze lantaarns uitgeschoten. Dit had eenige ongerustheid tengevolge onder een deel der bevolking, daar men aanvankelijk niet wist wat er aan de hand was. Spoedig was het echter den meesten duidelijk wat er gebeurde.

Wij willen Holland houen *)

1. Wij willen Holland houen,
Ons Holland, fier maar klein!
Wij blijven 't houw en trouwe,
Wat ook zijn lot moog' zijn!
En wie ons denkt te dreigen
En denkt te nemen ooit,
Hij zal ons land niet krijgen,
Wij geven Holland nooit!

3. Ons Holland zal niet vallen,
Zal nimmermeer vergaan;
De Leeuw staat met ons allen,
Zal met ons blijven staan!
De Leeuw zal Holland houen,
Zijn zwaard en zijn kroon,
En tot den dood getrouwe
Bewaken volk en troon!

*) (Gedicht: Mr. H. W. van der Mey, Muziek: Arnold Spoel).

Beroep van H.M. de Koningin op den Koning van Italië

's-GRAVENHAGE, 11 Mei. — H.M. de Koningin heeft een telegram van den volgenden inhoud aan den Koning van Italië gezonden.

„Ik doe een beroep op de edele gevoelens, welke te allen tijde het Huis van Savoye bezield hebben om het hooge gezag van Uwe Majesteit in te roepen in verband met een conflict, waarin Nederland zich gewikkeld vindt, niettegenstaande de strikte onzijdigheid, waaraan het krachtens traditie gehecht was en welke het nimmer één oogenblik heeft nagelaten te betrachten.

Ik hoop dat Uwe Majesteit haar invloed zal aanwenden opdat de rampen van den oorlog aan de burgerbevolkingen bespaard zullen blijven en de grondbeginselen der menschelijkheid geëerbiedigd zullen worden door alle oorlogvoerenden zonder eenige uitzondering".

Tegenspraak van kwaadwillige geruchten.

Geen arrestatie of fusilleering van vooraanstaande personen.

's-GRAVENHAGE, 11 Mei. — Naar aanleiding van geruchten, dat vooraanstaande en te goeder naam en faam bekend staande personen zouden zijn gearresteerd en zelfs gefusilleerd kan worden medegedeeld dat deze kwaadwillige geruchten van allen grond ontbloot zijn en waarschijnlijk verspreid worden om het vertrouwen in overheid, overheidsinstanties en groote instellingen te ondermijnen.

Het verkeer tusschen Haarlem en de buitengemeenten.

's Avonds en 's nachts niet mogelijk.

Het Kantonnementsbureau deelt ons mede, dat van 20.00 uur tot 4 uur het verkeer langs de kantonnementswachten voor burgers verboden is.

Dat wil dus zeggen dat van 's avonds 8 uur tot 's morgens 4 uur alle toegangswegen van Haarlem naar de buitengemeenten voor burgers zijn afgesloten.

Het binnenkomen en verlaten der gemeente is dus in dien tijd niet mogelijk.

Radiorede van minister van Kleffens

Alle Nederlandsche hulpbronnen ter beschikking van de geallieerden

De Nederlandsche minister van buitenlandsche zaken, Van Kleffens, heeft Vrijdagavond om 21.30 uur in de Engelsche taal een radiorede uitgesproken, die door de BBC werd uitgezonden

De minister zeide: „Ik ben met den minister van koloniën gekomen om uit naam van de Nederlandsche regeering een hecht contact te vestigen met de regeeringen van die mogendheden, als wier bondgenooten wij ons thans beschouwen. Nederland vecht op het oogenblik hard ter verdediging van zijn bodem en tot dusverre kan ik met dankbaarheid zeggen, niet zonder succes.

Zooals gij allen weet, heeft ons land een uitgestrekt rijk over zee en aanzienlijke hulpbronnen. Deze hulpbronnen stellen wij thans ter beschikking van onze gemeenschappelijke zaak, de vernietiging van den Duitschen geest van moedwillige agressie. Duitschland heeft aan zijn lange lijst van aanvallen en van nieuwe weergalooze zelfzucht wederom een post toegevoegd: zonder eenigerlei waarschuwing zijn wij aangevallen, zelfs zonder dat voorwendsel van onderhandelingen, dat Duitschland gepoogd heeft in het geval van Noorwegen toe te passen.

Voortgaande zeide minister van Kleffens, dat Nederland zou voortgaan te strijden, totdat tezamen de overwinning zou zijn behaald. De verontwaardiging in het land is zoo diep, dat zij slechts geëvenaard wordt door de diepte der overtuiging, dat geen zaak zóó goed kon zijn. Het is bekend, aldus de minister, dat mijn landgenooten een hardnekkigen geest hebben en gij kunt er van overtuigd zijn, dat wij dien volledig aan den dag zullen laten treden. In dit geval doet zich de vraag niet voor, wat zou hebben kunnen zijn, wanneer de omstandigheden anders zouden zijn geweest. Als zonen van een zeevarende en luchtvaardersnatie hebben wij den vasten wil met volle kracht vooruit te stevenen voor onze zaak en die van Frankrijk, België, Noorwegen en Polen.

Verloven bij de Britsche luchtmacht ingetrokken.

Te Londen wordt vernomen dat alle verloven bij de Britsche luchtmacht zijn stopgezet en dat al het meer verlof zijnd personeel is teruggeroepen.

Berichten uit de buitengemeenten.

Verzoek aan correspondenten.

Hedenmorgen is de censuur op de post in ons land in werking getreden. Dit gaf natuurlijk vertraging. Daardoor is het te verklaren dat het nieuws uit onze omstreken vandaag minder volledig is.

Wij verzoeken onzen correspondenten maatregelen te nemen om de eerstkomende dagen de brieven die zij anders per post versturen, ons op andere wijze te doen toekomen.

TELEFONISCHE VERBINDINGEN TUSSCHEN DUITSCHLAND EN HONGARIJE VERBROKEN.

Uit goede Engelsche bron wordt vernomen, dat de telefoon en telegraafverbindingen tusschen Duitschland en Hongarije sedert gisterochtend verbroken zijn.

PINKSTEREN.

Vanwege Pinksteren verschijnt het volgend nummer van dit blad Dinsdag.

H.H. Officieren
ZOMER-UNIFORMEN
N.V. GERARD A. v. d. STEUR'S
Kleedermakerij.
Alléén Kruisstraat 7, Haarlem.

(Adv. Ingez. Med.)

Belastingadviezen Ed. Bouwer
Belastingconsulent.
Lid v. d. Bond van Belastingconsulenten
Z. B. Spaarne 10, b. d. Lange Brug - Telef. 19934
(Adv. Ingez. Med.)

I. C. Haan
BARTELJORISSTR. 39-41
TEL. 10250, OPGER. 1833
Eet-, Zit- en Slaapkamer-ameublementen
in alle stijlen
Karpetten
Gordijnstoffen
Bezoekt onze Permanente Meubeltentoonstelling Barteljorisstraat 34
Grootste Speciaalzaak voor compl. Meubileering voor Haarlem en Omstr.

(Adv. Ingez. Med.)

Het optreden der Duitsche parachute-troepen.

's-GRAVENHAGE, 11 MEI.

De opperbevelhebber van land- en zeemacht heeft in zijn gisteren uitgegeven dagorder vastgesteld, dat de strategische overval, welken de Duitschers, met flagrante schending van onze neutraliteit, op ons land hebben gewaagd, mislukt is. Hoezeer de aanvallers zich in hun tegenstanders hebben vergist, blijkt uit de stukken en bevelen, welke op gevangen genomen parachutetroepen zijn buitgemaakt. Ter instructie van deze troepen geeft de betrokken Duitsche commandant een waarde-oordeel over onze troepen, dat van een schromelijke misvatting blijk geeft. Onze manschappen worden als tegenstanders in de verdediging wel van een zekere beteekenis genoemd. De strijd tegen de Nederlandsche weermacht — aldus echter deze Duitsche instructie — is een strijd tegen een tegenstander, die in moreel opzicht en uit een oogpunt van bewapening tegen de Duitschers niet opgewassen is.

Deze onderschatting van den Nederlandschen soldaat is dezen parachute-troepen al duur te staan gekomen. Deze hadden, blijkens hun bevelen, de opdracht reeds den eersten dag een beslissende positie in te nemen. Zij zijn hierin niet geslaagd en in grooten getale vernietigd en gevangen genomen.

Zooals de geheele overval op ons land een voorbeeldelooze schanddaad is, zoo zijn ook de methoden waartoe de Duitsche parachute-troepen opdracht kregen, volkomen in strijd met moraal en volkenrecht. Zoo zouden deze Duitsche troepen, bij gebrek aan eigen chauffeurs, burgerchauffeurs met de wapens moeten dwingen om hen te vervoeren. De order is een miskenning van de positie van de burgerbevolking van een vijandelijk land. Hoezeer de overval op ons land door de Duitschers zorgvuldig is voorbereid, blijkt ook uit de aanwijzing aan de parachute-troepen, dat Duitsche burgerpersonen zich met bijzondere opdrachten en speciale legitimatiebewijzen in het landingsgebied bevinden..

Onze troepen weten intusschen aan dezen ongehoorden overval op ons land, dat zich niets te verwijten heeft, met moed en vastberadenheid het hoofd te bieden.

DE BEURS TE BATAVIA WAS GESLOTEN

De effectenbeurs te Batavia was heden gesloten. Dinsdagochtend zal nader worden uitgemaakt of de beurs zal worden geopend.

HEDEN: 8 PAGINA'S.

Artikelen

R. P.: In oorlog. pag. 1
Laatste berichten. pag. 5